

Domácí úkol SOC 706, Viktor Kulhavý, učo 42121, PSY-SOC

Míra sociální kontroly v sousedství a charakter tohoto sousedství.

Na míru sociální kontroly v sousedství budu nahlížet v sociologické dimenzi, zajímá mě interakce jednání členů společenství věznice.

Výzkumná otázka: *Je sociální chování vězňů v nápravném zařízení spojeno s charakterem trestného činu, který spáchali?*

Pracovní hypotéza: *Vězni, kteří si odpykávají trest za ublížení na zdraví, budou vykazovat větší počet fyzických útoků na své spoluvězně, než vězni kteří spáchali majetkový trestný čin.*

Indikátory:

Počet fyzických napadení ve sledovaném období (fyzické napadení jako útok na spoluvězně, který vyžaduje ošetření lékaře)

Charakter deliktu, za který byl dotyčný odsouzen (ublížení na zdraví x majetkový trestný čin)

Pozn.:

Sociální kontrolu zde můžeme chápat ve dvojitým smyslu:

- a) jako formální – tj. systém trestů, kterými vedení věznice postihuje ty, jejichž chování je agresivní
- b) jako neformální (donucení)– agresivní chování vězně jako neformální snaha o uplatnění jeho vlivu (příp. vlivu skupiny vězňů) uvnitř společenství

Míra sociální kontroly v sousedství a charakter tohoto sousedství.

Pozn.: V tomto příkladě jsem pojal sousedství ve smyslu *lokální skupiny, jejíž pravidelná běžná činnost probíhá na území městské čtvrti a zároveň existují pravidla formální i neformální, která je při sociální regulaci skupiny výhodné používat.* Nejsm si jist, jestli tedy mohu společenství, jehož členové nejsou přímo „sousedé“, považovat za volný typ sousedství. Můžete mi k tomu prosím napsat pár slov?

Předem děkuji za Váš názor.

Výzkumná otázka: *Jak ovlivňuje stupeň sociální kontroly počet nově přichozích členů do společenství?*

Pracovní hypotéza: *Počet nově přijatých členů do skautského oddílu je nepřímě úměrný stupni sociální kontroly. Čím vyšší bude stupeň kontroly, tím méně nových členů bude přijato.*

Hypotéza tedy dává do vztahu to, jak je jedinec svazován pravidly určitého společenství (skautského oddílu) a charakterem tohoto typu sousedství. V tomto případě je sousedství velmi volné a jedinec není donucován přijmout jeho pravidla. Bude-li pro nového člena toto sousedství příliš formální a určující, je pravděpodobné, že bude hledat společenství s nižším stupněm sociální kontroly a toto společenství opustí.

Indikátory pracovní hypotézy:

Indikátor: *počet nově přijatých členů*

Operační validita indikátoru: počet jedinců, kteří se po zkušebním období 1 měsíce dobrovolně rozhodnou vstoupit do skautského oddílu

Indikátor: *stupeň sociální kontroly*

Operační validita: sociální kontrola je uplatňována pomocí souboru pravidel formálních (skautský slib, skautský zákon, příp. procento účasti členů na činnosti oddílu) i neformálních (pravidla běžného soužití, pravidla společenského chování) .

Konformismus k mínění skupiny a míra, v níž je skupina pro jedince referenční.

I když se jedná o psychologický problém, pokusil jsem se na něj nahlédnout z pozice sociologie.

Teoretická hypotéza: *Mladí lidé (teenageři) tendují k odmítání společenských norem.*

Pracovní hypotéza: *Odmítavý postoj veřejnosti k ideálům určité skupiny vede k nárůstu zájmu teenagerů o tuto skupinu.*

Indikátor: *sociální kredit určité skupiny*

Operační validita: měřitelný pomocí stupně konformity skupinových ideálů a hodnot společnosti (novinové články brojící proti této skupině, dotazníkové seřazení několika skupin podle konformity)

Indikátor: *nárůst zájmu teenagerů o skupinu*

Operační validita: např. počet dotazů na klíčová slova přímo se vztahující ke skupině (název) přijatých internetovým vyhledávacím serverem v určitém období

Komentář

Myslím, že na tomto úkolu budete muset opravdu ještě zapracovat. Je vidět, že vám není jasné, co je to teoretický hypotéza a i když pracovní hypotéza je Vám o něco bližší, stejně by bylo dobré si přesně ujasnit, k čemu slouží.

Místo teoretické hypotézy uvádíte vždy výzkumnou otázku, což je sice zajímavé, ale neplní to účel, který má. Hypotéza je nějaké tvrzení, jehož platnost se prokazuje.

Hned v úvodu tvrdíte, že se budete na dané téma dívat v sociologické dimenzi. Myslím, že to je dost obecné a danou dimenzi by šlo upřesnit.

Je rovněž vidět, že Vás „fascinuje“ slovo „počet“[©]. Indikátory ale nemusí být jen o počtu, to Vám často stěžuje si daný indikátor vybrat a přesně ho vymezit a pojmenovat.

Také je vidět, že máte zmatek v daných sociologických konceptech. Ony jsou opravdu zrádné – běžně používaná slova mají ale v sociologii často přesně vymezený význam. Proto doporučuji více používat sociologické slovníky.

Co se týče první části – k tématu sociální kontroly a toho, jak ji vymezujete. Zamyslete se nad tím, zda akt napadení opravdu vždy musí být výrazem sociální kontroly. Sociální kontrola odkazuje k nějaké kolektivní akci, ale napadení může být činem jednotlivce, které ani ve vězení nemusí být ze strany kolektivity vězňů schvalováno.

Co se týče indikátorů, které jste zvolil – opět doporučuji přeformulovat. Měl jste si vybrat *jeden* indikátor a vidíte, že problém spočívá již v tom, že potřebujete vymezit minimálně dva.

Dále by mě zajímalo, proč při vymezení konceptu sousedství používáte kurzíva? Jedná se snad o nějakou převzatou definici? Pak by tam ale měl být uveden zdroj (ten se musí uvádět ve všech pracích, v kterých cizí literaturu používáme).

K Vaší otázce týkající se sousedství musím přiložit ještě jednu – co to znamená „nebýt přímo sousedy“? Myslíte tím, dva lidi, kteří mají domečky hned vedle sebe? Nebo něco dalšího? Dobré by bylo, kdyby jste si pojem vymezil s pomocí sociologického slovníku. V tom, který mám při ruce (Jandourek, J. 2001. Sociologický slovník. Portál: Praha. Str. 233) se tvrdí, že sousedé jsou „*lidé žijící v takové prostorové*

blízkosti, že se osobně znají, vzájemně si mohou pomáhat, spolupracovat, přímo spolu komunikovat a zároveň podléhat sociální kontrole..."

První část úkolu mi přijde hrozně zmatená. Nechápu, proč dvakrát uvádíte „výzkumné otázky“ a pracovní hypotézy. V té druhé verzi Vám zde opět chybí teoretická hypotéza (stačí převést Vaši výzkumnou otázku do formy tvrzení!) a ta pracovní také není v pořádku. Pokud by byla, nebylo by potřeba dodávat vysvětlení!

Druhá část úkolu mi přijde podobně zmatená. Zdá se mi, že teoretická a pracovní hypotéza spolu moc nesouvisí – spíš se jedná o dvě teoretické. Indikátor opět nemáte jeden, navíc se mi zdá, že také úplně nesouvisí s předchozími hypotézami!

Celkově doporučuji úkol předělat a trošku si víc ujasnit dané pojmy.

Termín – do konce listopadu.

Hodně zdaru. S pozdravem

E.Hrešánová